

Ένα πλαίσιο ένταξης τεχνολογιών Web 2.0 για τη λειτουργία του συνδέσμου εκπαιδευτικών «Πανελλήνιος Θεολογικός Σύνδεσμος Καιρός (για την αναβάθμιση της θρησκευτικής εκπαίδευσης)».

Παυλίδης Σάββας¹, Πέρδος Αθανάσιος²

¹Θεολόγος – Ελληνογαλλική Σχολή «Καλαμαρί»

²Καθηγητής Πληροφορικής – Ελληνογαλλική Σχολή «Καλαμαρί»

¹sapavidis@gmail.com,²perdos@kalamari.gr

Περίληψη

Στην εργασία αυτή παρουσιάζεται ένα πλαίσιο ένταξης των τεχνολογιών που προσφέρει το Web 2.0 από το σύνδεσμο με ονομασία «Πανελλήνιος Θεολογικός Σύνδεσμος Καιρός (για την αναβάθμιση της θρησκευτικής εκπαίδευσης)». Αναζητώντας τρόπους για καλύτερη οργάνωση και επικοινωνία μεταξύ των μελών του συνδέσμου, αρχικά αξιολογήθηκαν κάποια εργαλεία και εφαρμογές της συγκεκριμένης τεχνολογίας. Έτσι υιοθετήθηκαν κάποιες συγκεκριμένες εφαρμογές για τις οποίες αναλύεται ο τρόπος χρήσης τους καθώς και πως βοήθησαν στη δημιουργία μιας ψηφιακής εκπαιδευτικής κοινότητας. Τέλος παρουσιάζονται συμπεράσματα από τη λειτουργία της πρώτης χρονιάς του πλαισίου και τίθενται οι βάσεις για μελλοντική εργασία. .

Λέξεις – κλειδιά : Web 2.0, Θεολόγοι, Ψηφιακή Εκπαιδευτική Κοινότητα

Εισαγωγή

Διανύοντας την εποχή της πληροφορίας (κοινωνία της πληροφορίας είναι ο όρος που αρεσκόμαστε να χρησιμοποιούμε) διαπιστώνουμε ότι έχει διαμορφωθεί ένα νέο πλαίσιο στο οποίο οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) έχουν μπει βαθιά στην καθημερινότητά μας, μεταβάλλοντας τον τρόπο που μαθαίνουμε, συνεργαζόμαστε, επικοινωνούμε.[Βαγγελάτος 2011] Το πλαίσιο αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία, όταν αναφερόμαστε στην εκπαίδευση (σχολείο, πανεπιστήμιο, κτλ) και στο ρόλο που αυτή καλείται να επιτελέσει στην εποχή μας.

Ο όρος Web 2.0 χρησιμοποιείται για να περιγράψει τη νέα έκδοση του Παγκόσμιου Ιστού η οποία βασίζεται στην όλο και μεγαλύτερη δυνατότητα που παρέχεται στους χρήστες του Διαδικτύου να συμμετέχουν ως παραγωγοί (σε αντίθεση με τους καταναλωτές) πληροφορίας και να συνεργάζονται μέσω του διαδικτύου. Με τον όρο αυτό υπονοείται μια δυναμική διαδικτυακή πλατφόρμα στην οποία μπορούν να αλληλεπιδρούν χρήστες χωρίς εξειδικευμένες γνώσεις σε θέματα υπολογιστών και δικτύων. Όπως γράφεται σε μια τελευταία αναφορά της BECTA [BECTA 2008]: «Το Web 2.0 είναι ένας όρος πασσαρτού για την περιγραφή μιας σειράς από εξελίξεις στο διαδίκτυο και μιας διαφοροποίησης στον τρόπο που το αντιλαμβανόμαστε και το χρησιμοποιούμε. Πιο συγκεκριμένα, η εξέλιξη από την παθητική κατανάλωση περιεχομένου σε μια πιο ενεργή συμμετοχή, δημιουργία και διαμοιρασμό – κάτι που πολλές φορές αναφέρεται και ως “read/write web”». Με βάση αυτό το σημαντικό νέο που φέρνει το Web 2.0 δεν είναι κάποια τεχνολογική επανάσταση, αλλά η κοινωνική δικτύωση και ο νέος τρόπος συμμετοχής που προάγει.

Η συγκεκριμένη δυνατότητα της κοινωνικής δικτύωσης και του νέου τρόπου συμμετοχής, μας οδήγησε στην υιοθέτηση εργαλείων Web 2.0 για την οργάνωση και την επικοινωνία μεταξύ των μελών που ανήκουν στο σύνδεσμο. Στο πλαίσιο της οργάνωσης του συνδέσμου αξιολογήθηκαν τα κύρια χαρακτηριστικά του Web 2.0, τα οποία είναι [Ανδρέου 2008]:

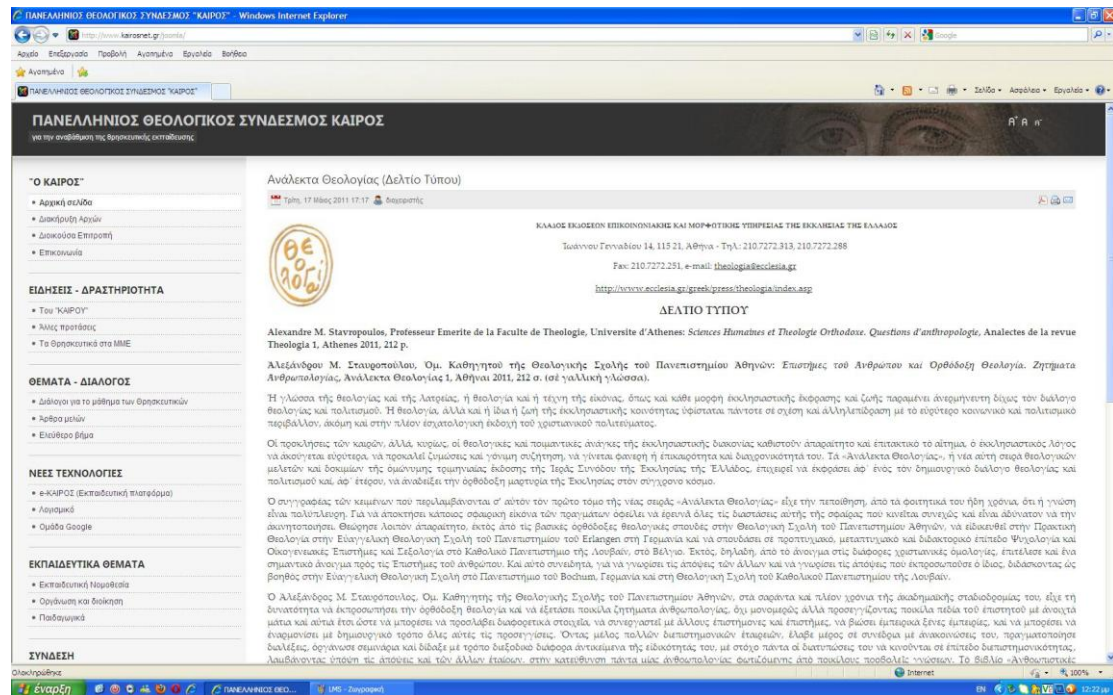
1. Συμμετοχή (participation). Σε κάθε επίπεδο χρήσης των Web 2.0 υπηρεσιών κυριαρχεί η έννοια της συμμετοχικότητας.
2. Διαμοιρασμός (sharing). Ο διαμοιρασμός των πληροφοριών και της γνώσης ανάμεσα στους χρήστες των εφαρμογών.
3. Χρηστικότητα (usability). Οι υπηρεσίες είναι ιδιαίτερα χρηστικές και εύκολες στην εκμάθησή τους, προσελκύοντας το ενδιαφέρον του χρήστη και ενισχύοντας τη θέληση του να τις χρησιμοποιήσει.
4. Δομή από ενότητες (modularity). Το Web 2.0 αποτελεί τη σύνθεση πολλών διαφορετικών υποδομών οι οποίες έχουν σχεδιαστεί για να συνδέονται και τελικά να ενσωματώνονται με άλλες δημιουργώντας στην ουσία ένα γενικό σύνολο το οποίο μπορεί να προσφέρει ποιοτικότερες υπηρεσίες.
5. Έλεγχος από τους χρήστες (user control). Μια βασική αρχή στο Web 2.0 είναι η δυνατότητα που δίνει στους ίδιους τους χρήστες να μπορούν να έχουν τον κύριο έλεγχο του περιεχομένου που διαχειρίζονται, των δεδομένων που αποθηκεύουν στις διαδικτυακές τους δραστηριότητες καθώς και της ταυτότητας αυτών.
6. Επικοινωνία και διευκόλυνση δημιουργίας κοινοτήτων (communication - communities). Με τις νέες αυτές τεχνολογίες ενισχύεται η επικοινωνία μεταξύ των χρηστών και είναι δυνατή η δημιουργία κοινοτήτων χρηστών, μέσα από τις οποίες διευκολύνεται η ανταλλαγή των ιδεών και των απόψεων και επιτυγχάνεται η αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη συνεργασία των ερευνητών ενώ παράλληλα ενισχύεται και η συνεργατικότητα.
7. Χαμηλό έως ανύπαρκτο κόστος (low cost) και ανοιχτή πρόσβαση (free access). Τα σημαντικότερα εργαλεία των Web 2.0 τεχνολογιών έχουν χαμηλό έως και μηδενικό κόστος και η πρόσβαση είναι ελεύθερη στα περισσότερα από αυτά (το μόνο που απαιτείται είναι μια απλή εγγραφή στο σύστημα)
8. Αποκέντρωση (decentralization). Το Web 2.0 είναι αποκεντρωτικό ως προς την κεντρική του αρχιτεκτονική. Η δυναμική του και η ευκαμψία του είναι δύο στοιχεία που το χαρακτηρίζουν απόλυτα και τα οποία εμφανίζονται μέσα από διανεμημένες εφαρμογές και περιεχόμενο που αποθηκεύεται σε πολλαπλά υπολογιστικά συστήματα και όχι αποκλειστικά σε ένα κύριο κεντρικό σύστημα.

Εφαρμογές που υλοποιούν το πλαίσιο

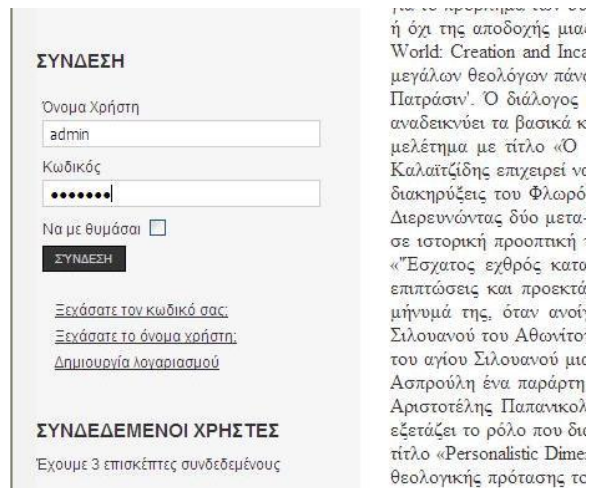
Έχοντας υπόψη όλες τις παραπάνω δυνατότητες αξιολογήθηκαν διάφορες εφαρμογές και τελικά επιλέχθηκαν να υλοποιηθούν οι παρακάτω. Πρέπει να τονιστεί ότι όλες οι εφαρμογές προϋποθέτουν εγγραφή του χρήστη για συμμετοχή στις προσφερόμενες υπηρεσίες.

Cms – Joomla: ένα πλήρες σύστημα διαχείρισης περιεχομένου. Είναι το λογισμικό με το οποίο είναι δημιουργημένη ο ιστότοπος του συνδέσμου. Απαιτείται η χρήση μόνο ενός

επεξεργαστή κειμένου. Μπορεί να δημοσιευτεί περιεχόμενο από οποιονδήποτε υπολογιστή διαθέτει σύνδεση στο διαδίκτυο. Διαθέτει δυνατότητες κατηγοριοποίησης χρηστών και ελέγχου των άρθρων που δημοσιεύονται.

Σχήμα 1:
Κεντρική Ιστοσελίδα του Συνδέσμου – CMS Joomla!

Σχήμα 2:
Σύνδεση Χρήστη – CMS Joomla!

Lms – Dokeos: ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης το οποίο προάγει την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Δεν απαιτεί τη φυσική παρουσία εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου σε ορισμένο τόπο και χρόνο. Όλες οι λειτουργίες του συστήματος (εισαγωγή – διαγραφή – τροποποίηση – δημοσίευση) πραγματοποιούνται από απόσταση μέσω Διαδικτύου με τη χρήση οποιουδήποτε φυλλομετρητή. Δεν απαιτούνται τεχνικές γνώσεις πληροφορικής. Μεταξύ άλλων τα εγγεγραμμένα μέλη του συνδέσμου είναι σε θέση να αποθηκεύουν και να προβάλλουν εκπαιδευτικό πολυμεσικό υλικό διαφόρων τύπων αρχείων (αρχεία ήχου, εικόνας,

βίντεο, παρουσιάσεων, λογιστικών φύλλων κ.α.), να δημιουργούν διαδραστικές ασκήσεις, να δημιουργήσουν ιστολόγια (blogs), φόρουμς και chat rooms (συζήτηση σε πραγματικό χρόνο), να αναρτήσουν ανακοινώσεις, να αποστέλουν και να παραλάβουν αρχεία καθώς και δημιουργούν και να επεξεργάζονται ερωτηματολόγια.

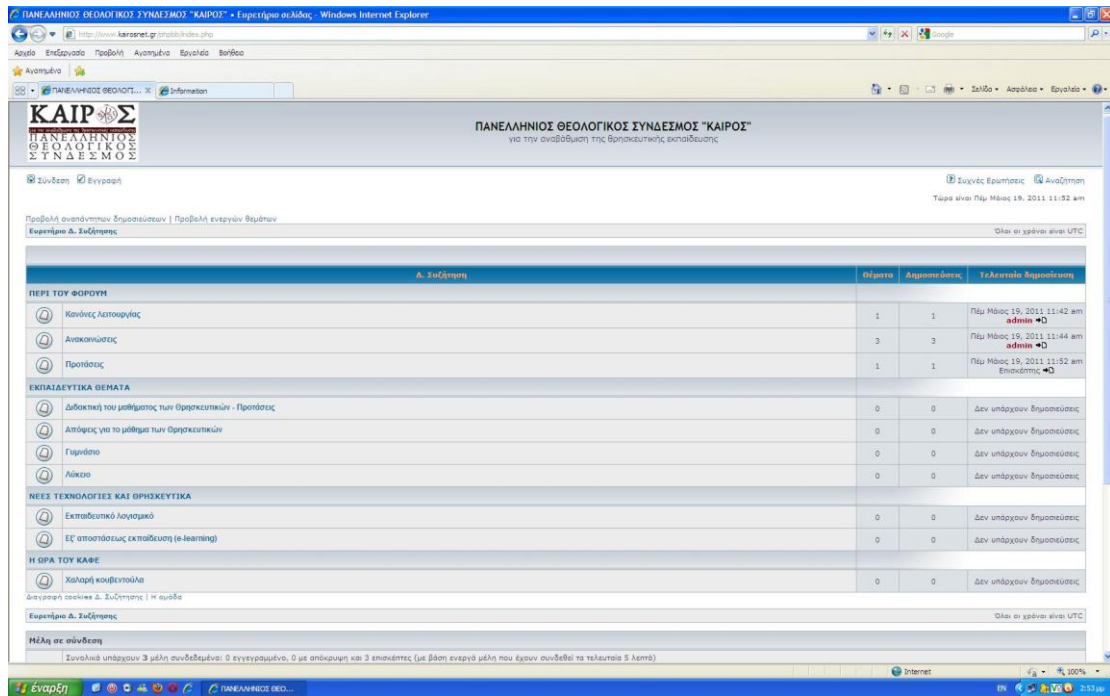

Σχήμα 3:
Σύνδεση Χρήστη – LMS -Dokeos.

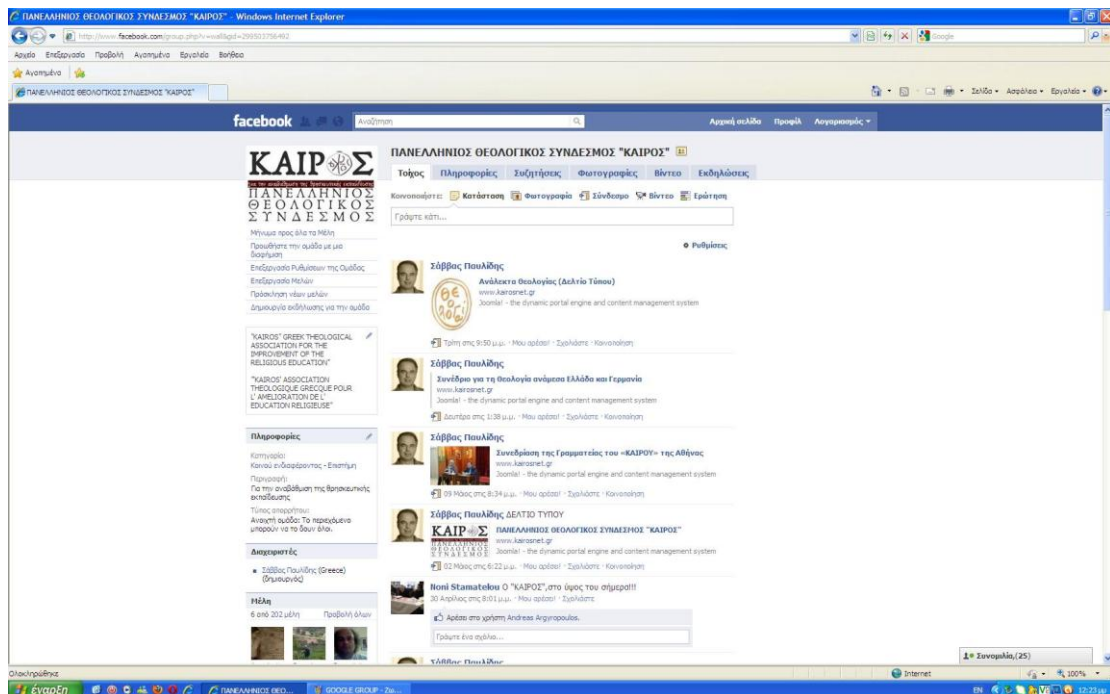
Σχήμα 4:
Εργαλεία Μαθήματος – LMS -Dokeos

Forum – phpBB: ένα ηλεκτρονικό σύστημα σχέσεων μεταξύ προσώπων, στα οποία προσφέρονται οι αντικειμενικές δυνατότητες για να αναπτύξουν τις αναγκαίες ατομικές και συλλογικές ικανότητες πληροφόρησης, διαλόγου, διαμόρφωσης θέσεων και διασύνδεσης δράσεων. Το ηλεκτρονικό forum επιδιώκει την ανάπτυξη οριζόντιων σχέσεων επικοινωνίας μεταξύ των μελών του συνδέσμου.

Σχήμα 6:
Φόρουμ – phpBB

Social Networks – (Facebook, Google Groups): ιστότοποι που προσφέρουν στους επισκέπτες την δυνατότητα δημιουργίας προφίλ και αλληλεπίδρασης με άλλους χρήστες μέσω «κοινωνικών συνδέσεων» εντός ενός χώρου ηλεκτρονικής κοινότητας.

Σχήμα 7:
Κοινωνική Δικτύωση – Facebook

Συμπεράσματα

Πεποίθηση όλων των δημιουργών του πλαισίου είναι ότι υπάρχει μεγάλη αποδοχή από τα μέλη του συνδέσμου. Μέσα από συζητήσεις στο Forum αλλά και από την αναγνωσιμότητα των άρθρων στο Joomla διαφαίνεται ότι η προσπάθεια ενεργοποίησε τα μέλη και τους έδωσε την ευκαιρία να συζητήσουν για διάφορα θέματα κοινού ενδιαφέροντος αλλά και μοιραστούν εκπαιδευτικό υλικό και προτάσεις διδασκαλίας.

Ένα πρόβλημα που προέκυψε ήταν η μη χρήση όλων των υπηρεσιών του πλαισίου από όλα τα μέλη. Πέρα από προσωπικούς λόγους που μπορεί να ωθούν το κάθε μέλος να χρησιμοποιήσει συγκεκριμένες υπηρεσίες, υπάρχει και το πρόβλημα της επιμόρφωσης. Δεν έχει υλοποιηθεί για τον κλάδο των θεολόγων, πρόγραμμα επιμόρφωσης Β' επιπέδου. Έτσι τα περισσότερα μέλη δεν γνωρίζουν ακριβώς τις δυνατότητες που προσφέρονται. Για παράδειγμα υπήρξαν πολύ περισσότεροι εγγεγραμμένοι στην υπηρεσία κοινωνικής δικτύωσης Facebook σε σύγκριση με την υπηρεσία ασύγχρονης εκπαίδευση Dokeos η οποία πραγματικά βοηθά την αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Μελλοντική Εργασία

Μέσα στην επόμενη χρονιά λειτουργίας του πλαισίου σκοπεύουμε να δημιουργήσουμε και να επεξεργαστούμε ερωτηματολόγια, ώστε να δούμε πως αντιμετωπίζεται συνολικά η προσπάθεια από τους εγγεγραμμένους χρήστες αλλά και ποια είναι η γνώμη τους για το κάθε εργαλείο ξεχωριστά. Ακόμη θέλουμε να δούμε πώς επηρεάζεται ο τρόπος χρήσης υπηρεσιών του πλαισίου ανάλογα με την επιμόρφωση και το επίπεδο ψηφιακού εγγραμματισμού του κάθε μέλους. Έτσι πιστεύουμε ότι θα αποκτηθεί μια ολοκληρωμένη εικόνα, μιας και θα είναι εφικτή μια ποσοτική επεξεργασία των απαντήσεων των μελών.

Βιβλιογραφία

1. <http://www.computer-engineers.gr> Tech Insights Α. Βαγγελάτος , Φρ. Φώσκολος Τελευταία προσπέλαση 30/05/2011
2. BECTA: Web 2.0 Technologies for Learning at Key Stages 3 and 4: Summary Report. September 2008 (<http://www.becta.org.uk>). Τελευταία Προσπέλαση 30/05/2011
3. <http://eprints.rclis.org/bitstream/10760/12417/1/b13.1.Andreoy.pdf> Ι. Ανδρέου, Π. Γαϊτάνου, Ε.Γαρουφάλλου Έρευνα για την εξοικείωση των Ελλήνων και Κυπρίων Επιστημόνων Πληροφόρησης με τις Web 2.0 υπηρεσίες Τελευταία προπέλαση 30/05/2011
4. www.joomla.org
5. www.dokeos.com
6. <http://phpbbgr.com>
7. www.facebook.gr